

візитною карткою команди – її іміджем.

Отже, командування – найважливіша умова ефективності роботи менеджера та його організації (компанії, підприємства, фірми, освітнього закладу). Проте завдання це непросте. Володимир Верхоглазенко вказує на кризу існуючих підходів до командування. Теоретично даються основні риси "сформованої команди", але не зазначаються шляхи приходу до високого рівня її розвитку. Таким чином, технологія командування залишається прихованою, хоча існують різноманітні тренінги. Існуючі розробки з командування мають істотний недолік – відсутнє поєднання теорії та практики, що окреслює проблеми даного напрямку та потребує подальшого пошуку шляхів їх вирішення, спираючись на накопичений практичний досвід.

Література

1. Формування командної роботи школи / упоряд. Л.Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2008. – с.4-61.
2. Чотири тактики педагогічної підтримки дитини / [упоряд. А. Русаков, Н. Касіцина]. – К. : Шкільний світ: вид. Л. Галіцина, 2006. – 112 с. – (Б-ка "Шк. світу").
3. Щуркова Н. Е. Прикладная педагогика воспитания: учебное пособие / Н. Е. Щуркова – СПб. : Питер, 2005. – 366 с.: ил. – (Серия "Учебн. пособие").

ПРО МЕТОДИКУ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ХІМІЇ

*Мельник В.С., Ковальчук О.В., Безносок Н.С., Резнік О.Т.
(м. Хмельницький, м. Вінниця)*

Сучасні інформаційно-комунікаційні та програмні засоби навчання допомагають проведенню занять, розв'язуючи частину проблем, пов'язаних з навчальним процесом, ресурсним забезпеченням, дають можливість демонструвати віртуальні досліди в просторі та динаміці, повторювати навчальний матеріал. Комп'ютерні програми виконують функції навчання, спілкування, джерела інформації, партнерства, контролю, а також створюють проблемні ситуації та сприяють новим пізнавальним можливостям [1].

Способи використання інформаційно-комунікаційних технологій можуть бути різноманітними: репродуктивна, фронтальна, групова чи індивідуальна. Зазначені способи обумовлені не тільки наявністю чи відсутністю достатньої кількості комп'ютерних засобів, а й дидактичними цілями. Якщо ставиться завдання організації групової роботи з пошуку шляхів розв'язання задач, постановки проблем, доцільно організувати роботу класу з використанням мультимедійного проектора. Такий підхід може виявитись продуктивнішим, ніж індивідуальна робота учнів з комп'ютерами.

Вибір способу використання комп'ютера у навчальному процесі слід здійснювати в прямій залежності від дидактичної мети конкретного уроку. Аналізуючи навчальні комп'ютерні програми необхідно звертати увагу на такі аспекти: психологічний (вплив програм на мотивацію навчання та ставлення до предмета); педагогічний (відповідність загальній спрямованості курсу й формування в учнів наукового уявлення про навколишній світ, хімічні та фізико-хімічні процеси); методичний (засвоєння матеріалу та доцільність завдань, правильність методики викладання матеріалу); організаційний (раціональність планування уроків з використанням інформаційних технологій та достатність часу для самостійної роботи).

Комп'ютери в навчанні доцільно використовувати в тих випадках, коли вони забезпечують одержання знань, які неможливо здобути без комп'ютерних

технологій. Важливо навчання побудувати таким чином, щоб учень розумів, що він розв'язує задачу і відповідає за наслідки прийнятого ним рішення. Учні втрачають інтерес якщо в кінці уроку не застосовуються результати їхньої праці. Тому при створенні програмних продуктів чи дидактичних матеріалів слід використовувати й результати учнівської діяльності та оцінювати їх [2]. У результаті аналізу впровадження інформаційних та комунікаційних технологій в процесі навчання хімії пропонується наступна методика їх застосування (таблиця):

Таблиця

Методика використання інформаційних технологій у навчанні хімії

Етап перевірки домашнього завдання	Етап вивчення нового матеріалу	Етап закріплення знань
1. Тестування учнів з теми	1. Перегляд нового матеріалу на електронному носії	1. Створення тестових завдань та їх використання
2. Створення учнями кросвордів, лабіринтів та розв'язування їх на уроці іншими учнями	2. Перегляд електронної наочності	2. Контроль рівня засвоєння знань з теми
3. Презентація матеріалу, опрацьованого самостійно окремими учнями вдома	3. Перегляд мультимедійних презентацій, підготовлених вчителем чи учнями	3. Презентація результатів діяльності (індивідуальної чи групової)

Отже, використання інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу розв'язувати такі завдання, як: адаптація навчального матеріалу відповідно до вікових особливостей учнів; впровадження групової роботи учнів з комп'ютером; інтерактивна взаємодія комп'ютера і учня, що імітує реальне спілкування; контроль індивідуальної роботи учнів в позаурочний час.

Комп'ютер реалізує навчання в діалоговому режимі. Програмні навчальні засоби (ПНЗ) найбільш придатні для адаптування до індивідуальних особливостей учнів. Це зумовлено специфікою комп'ютерних технологій: значний обсяг пам'яті; висока активність (у середньому швидкість реакції на запитання або відповідь учня складає 1-2 секунди); здатність аналізувати відповіді учнів; діалоговий режим зв'язку навчального матеріалу з учнем може здійснювати імітуючі функції вчителя, (комп'ютер здатний забезпечувати різноманітний за формою і змістом зв'язок з учнем).

На уроках рекомендується використовувати медіа-посібники, які допомагають процесу навчання хімії, роблять його цікавим і ефективним. Використання таких посібників на уроках корисне як для вивчення навчального матеріалу, підготовки до лабораторних та практичних робіт так і для повторення вивченого та самостійно опрацьованого учнями матеріалу [3]. Повторення та закріплення засвоєних знань, умінь та навичок в процесі інтерактивної взаємодії учня з комп'ютером – один з найпродуктивніших сучасних дидактичних прийомів. Використання тестових завдань дає можливість суттєво підвищити ефективність роботи, відкриває шлях до оперативного зворотного зв'язку, під час якого отримується інформація про особливості засвоєння учнями нового матеріалу.

Перевіривши тестові завдання, вчитель може вчасно відкоригувати навчальний матеріал наступного уроку і зосередити увагу учнів на інформації, яку необхідно запам'ятати. Практичний досвід свідчить, що за умови поєднання з іншими видами перевірки, використання тестових завдань є ефективним засобом, що стимулює підготовку учнів до кожного уроку й підвищує мотивацію до навчальної діяльності.

Таким чином, використання у навчальному процесі мультимедійних за-

совів навчання, за умов наявності достатнього комп'ютерного забезпечення, створює сприятливі умови для розвитку пізнавального інтересу учнів, підвищення якості знань, урізноманітнення та насичення процесу навчання, істотно підвищує мотивацію, допомагає розкрити творчі здібності учнів.

Література

1. Береснева Е.В. Современные технологии обучения химии. Учебное пособие. М.: Логос, 2004 – 120 с.
2. Конев М.Н. Информационные технологии как средство повышения мотивации обучения. //Химия в школе, 2008 №5. – с. 14- 17.
3. Нечитайлова Е.В. Информационные технологии в обучении химии. // Химия в школе, 2005 №3. – с. 8-12.
4. Лукашук М.М. Нові інформаційні технології у навчанні біології та хімії у медичному коледжі //Педагогіка і психологія професійної освіти // Науково-методичний журнал. – 2005. - №4. – С.94 – 105.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПІДРУЧНИКІВ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО МЕТОДУ ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ У ВНЗ I-II РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Миколайчук М.М. (м. Полтава)

На сучасному етапі розвитку освіти актуальним є питання навчально-методичного забезпечення для студентів ВНЗ I-II рівнів акредитації, оскільки бібліотечні ресурси частіше за все морально застарілі, бібліотеки недостатньо наповнені необхідними підручниками і посібниками, які б відповідали діючим програмам дисциплін, деяка література відсутня взагалі, деяка лише в одному екземплярі, що унеможливує ефективно працювати з нею у зручному місці, або знаходиться в недоступному вигляді для студентів. Це особливо стосується циклу загальноосвітніх дисциплін, зокрема, біології, оскільки студенти повинні вивчити весь курс за 10-11 класи всього за 1 рік у досить стиснутому вигляді фактично не маючи необхідного дидактичного матеріалу. Великою проблемою для ВНЗ є те, що оновлення бібліотечних ресурсів потребує великих часових та фінансових вкладень. Тому електронний підручник (далі ЕП) є виходом із даної ситуації. Це є зручний носій, який не потребує великих капіталовкладень.

ЕП дозволить вивчати чи повторювати матеріал дисципліни у будь-який зручний для студента час; послідовно та свідомо вивчати матеріал курсу: теоретичні, практичні, інформаційно-довідкові відомості, дані для проведення необхідних розрахунків. Увесь дидактичний матеріал (малюнки, схеми, таблиці, графіки, аудіо- відеоматеріали, презентації тощо) підвищує наочність представлення, а також дає можливість використовувати його студентам, що мають різні патології (порушення слуху, зору і т.п.). За рахунок цього можливе різке збільшення кількості користувачів і ефективності використання електронного підручника. Включення перерахованих компонентів в ЕП дозволяє перейти від пізнавальної моделі освіти до прагматичної, у якій той, кого навчають, стає активним об'єктом освіти. У ЕП можна розміщувати не тільки різноманітні зображення, але й демонструвати динамічні, у тому числі мультимедійні (вони впливають відразу на декілька органів сприйняття) моделі реальних процесів та явищ. У процесі навчання студент буде не просто спостерігачем за тим, що відбувається на екрані комп'ютера, але й має можливість інтерактивно керувати діями [1].

Для підвищення ефективності вивчення біології має значення відношення і подання інформації самими вчителями, які будуть спиратися на підручні засоби у вигляді ЕП. Викладач повинен іти в ногу з часом, освоювати інноваційні технології і слідкувати за їх тенденціями для зручності засвоєння матеріалу.